

Spreekbijdrage GroenLinks Steenwijkerland – Programmabegroting 2026–2029

Bedankt voorzitter. –

Collega's, college, ambtelijke organisatie, aanwezigen, kijkers en luisteraars – beste mensen.

De laatste programmabegroting van deze bestuursperiode ligt voor ons. En wat is het elk jaar weer een bak informatie. En waar wij de afgelopen periode tevreden moesten zijn met beleidsarme begrotingen door onder andere onzekere overheidsfinanciën zien we dit jaar een beleidsarme begroting vanwege het uitrollen van plannen richting uitvoering- bijvoorbeeld bij klimaatadaptie en woningbouw - met ruimte voor de volgende periode - en met uitzicht op een unilocatie, een museum en rondwegen...

Complimenten ook voor de lange adem bij gebiedsprocessen, de inzet op samenwerking, en de steun aan inwoners en hun initiatieven.

Is het genoeg?

Uit de samenleving horen wij:

We willen een overheid die zekerheid biedt in onzekere tijden, die de grote transities van onze tijd serieus neemt, en een gemeente die daar uitvoering aan geeft.

We willen een eerlijk verhaal en betrouwbaar beleid.

Eerlijkheid gaat ook over zeggen dat soms dingen niet kunnen. Of juist wel moeten. Eerlijk zeggen dat windmolens belangrijk zijn in de energiemix. Dat ons dat minder afhankelijk maakt van Russisch gas. Eerlijk zeggen dat we in oppervlakte de nummer 15 gemeente van Nederland zijn. Dat we dus best wat ruimte hebben, als we nieuwe keuzes durven maken. Eerlijk zeggen dat de landbouw moet veranderen. Veranderen van intensief en industrieel naar menselijke maat en kringloop.

Eerlijkheid vraagt lef- een van de beloftes uit het collegeakkoord.

De werkelijkheid is weerbarstig.

Bouwen verstoort het uitzicht, nieuwe woningen brengen verkeer en drukte. En bezwaar maken wordt meer en meer een verdienmodel.

Maatregelen rond stikstof of energie, hoe noodzakelijk ook, roepen onbegrip en boosheid op.

En mensen die zich inzetten voor de publieke zaak en mensen die ergens voor staan krijgen steeds vaker met haat en weerstand te maken. Dat doet iets met ons allemaal.

Daarom willen wij niet alleen beleid, maar ook **verbinding** luisteren naar elkaar, het gesprek aan gaan en samen handelen.

Tegelijkertijd: als gemeente doen wat nodig is.

En wij maken onze keuzes niet in een vacuüm.

De wereld verandert snel. Van Corona, oorlog, geweld, onzekere overheidsfinanciën, klimaatrapporten die niet mals zijn en veranderende doelen....

Vorige week nog besloot de EU om de klimaatdoelen af te zwakken, terwijl rapporten van onder andere het Planbureau voor de Leefomgeving laten zien dat uitstel van klimaatbeleid miljarden per jaar zal kosten – aan schade, gezondheid en herstel.

Uitstellen is dus niet alleen moreel, maar ook economisch onverstandig. En als wij hier kijken naar de effecten – wordt een van onze beloftes uit het collegeprogramma: leefbare kernen en wijken – onhaalbaar.

Economie - groei, maar dan anders

Wij zien in deze begroting dat de inzet op groei gebruikt wordt in de klassieke economische zin.

Maar groei betekent voor ons óók: groei in solidariteit, biodiversiteit en welzijn. Een groener eerlijker en menselijker Steenwijkerland.

Wij hebben op onze gemeentegrond een uniek landschap, met het grootste aaneengesloten laagveengebied van Europa. Het CBS becijferde de waarde van de Natuur in Nederland met 15 miljard Euro.

Toch zetten we nog steeds in op gangbare landbouw en grootschalig toerisme, terwijl juist hier de kwetsbaarheid van ons ecosysteem voelbaar is en de waarde van ons gebied en de inkomsten uit de natuur daarmee dalen.

De campagne “Hier groeien daken!” Laat zien dat we letterlijk grondstoffen kunnen laten groeien – riet, hennep, vlas – en toch komt veel riet op onze daken uit China

Dat is wrang en Een gemiste kans.

Er zijn in de regio al tal van initiatieven rond vezelteelten, waarin boeren, bedrijven, kennisinstellingen en bouwende Nederland samenwerken aan duurzame ketens.

Daar moeten wij bij aansluiten:

ruimte bieden aan innovatieve bedrijven, kennisclusters versterken en opleidings- en onderzoeksmogelijkheden creëren samen met bijvoorbeeld de Regionale Praktijkacademie.

Want eerlijk is eerlijk: Steenwijkerland telt 1,92% innovatieve bedrijven – landelijk is dat 56%. (Rathenau Instituut)

Een kloof die we niet kunnen negeren.

Daarom onze motie: innovatieve bedrijven in Steenwijkerland – waarmee wij het college vragen:

“Definieer samen met ondernemers en stakeholders wat een innovatief bedrijf is en welke maatregelen nodig zijn om een innovatief bedrijf te worden en/of innovatieve bedrijven hier te laten landen.”

Over keuzes gesproken – Een jaar geleden heeft deze raad ervoor gekozen om prioriteit te geven aan opvangplekken voor ontheemden en het huisvesten van specifieke doelgroepen.

Met de informatienota van 28 januari 2025 is er een update is geweest over de stand van zaken.

Daaruit bleken de inspanningen van het college. Vorderingen op het gebied van opvang en huisvesting specifieke doelgroepen waren nog niet waar te nemen.

De vraag is nog steeds actueel en zal in de nabije toekomst ook niet opgelost zijn. Voor ons is het tijd om de kracht van de samenleving te benutten. Daarom dienen wij de motie

“Draagvlak creëren voor opvangplekken ontheemden en huisvesting specifieke doelgroepen. Waarin wij oproepen om samen met bijvoorbeeld plaatselijke belangen en geïnteresseerde inwoners kansen voor opvang in kaart te brengen”

Samen vooruit

Voorzitter, we leven in een tijd van druk, stress en zorgen.

Maar het gaat – alles bij elkaar – ook goed met ons. En dat brengt verantwoordelijkheid met zich mee:

de sterkste schouders dragen de zwaarste lasten.

En laat ik afsluiten met de oproep van toenmalig PvdA fractievoorzitter Steven Bunt:

“Blijf als fracties verbinding zoeken.”

Samen kunnen we dat.

Dank u wel.